

ETK229 Web Tasarımının Temelleri

Dersi

Ankara Üniversitesi Elmadağ Meslek Yüksekokulu

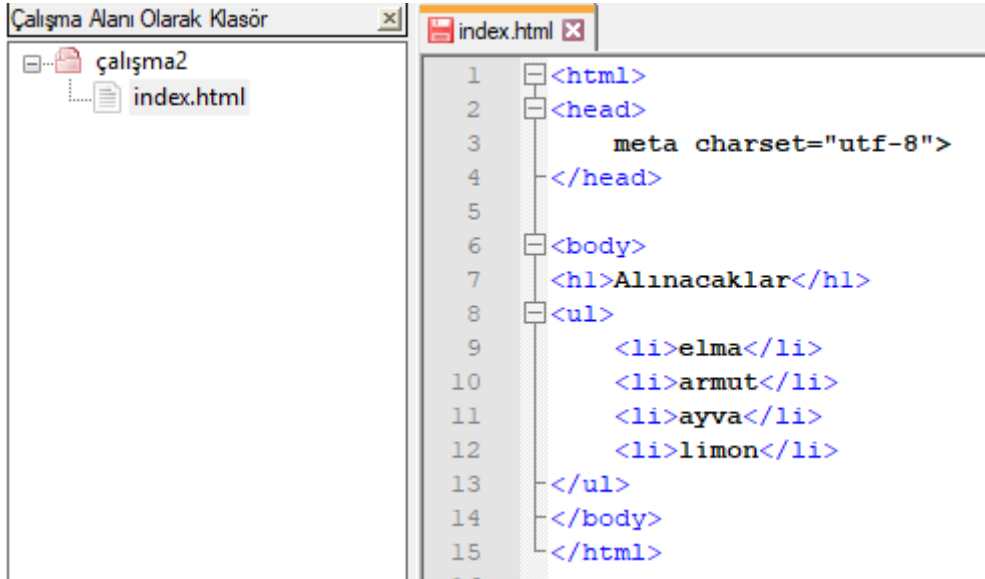
Öğretim Görevlisi : Murat Duman

Mail: mduman@ankara.edu.tr

8. Hafta

Bölüm 12 : id ve class'lar

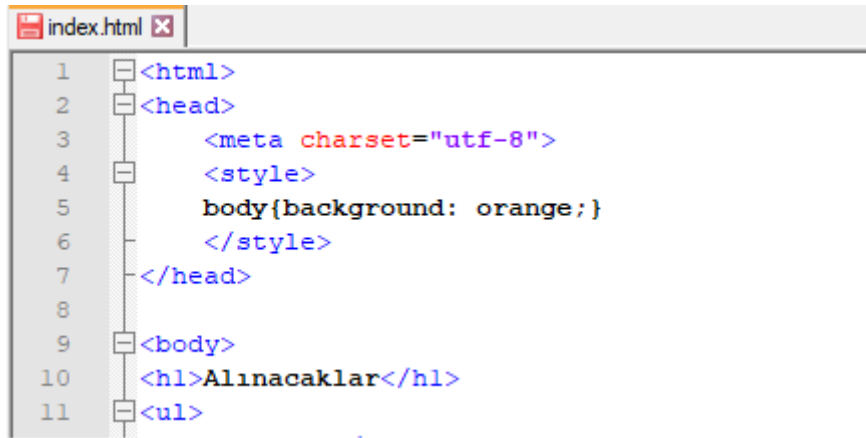
id ve class'lar temel olarak istediğimiz elemanları etiketleyebilmemizi sağlar. Böylece css dosyalarında onları istediğimiz gibi işaretleyebiliriz. Şekil 12.1.'de sıralı olmayan bir liste verilmiştir. Bu listede listenin üçüncü elemanı olan "ayva" maddesini turuncu renkli görüntülemeye çalıştığımızı varsayalım.


```
1 <html>
2 <head>
3     meta charset="utf-8">
4 </head>
5
6 <body>
7 <h1>Alınacaklar</h1>
8 <ul>
9     <li>elma</li>
10    <li>armut</li>
11    <li>ayva</li>
12    <li>limon</li>
13 </ul>
14 </body>
15 </html>
```

Şekil 12.1. İlgili ekran görüntüsü

Eğer çok küçük çaplı bir web sayfası tasarımı yapıyorsak harici bir css dosyasına ihtiyaç duymadan index.html sayfası içerisinde de stil kodlarını girebiliriz. Böyle durumlarda css kodlarını `<head>` teği içerisinde `<style>` tegleri arasına yazabiliriz. Buraya etkilenmesini istediğimiz elemana ait teği girip süslü parantezler arasına ilgili elemanın hangi özelliğini değiştirmek istediğimizi giriyoruz. Örneğin; arka plan rengini turuncu yapmak isteyelim. Bu özellik eğer harici bir css dosyası olmasaydı `body` tegine yazılacaktı. O halde Şekil 12.2.'den görüleceği üzere ilgili yere `body {background: orange;}` satırını yazacağız. Bu işlemin çıktısı Şekil 12.3.'te verilmiştir.


```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     body{background: orange;}
6   </style>
7 </head>
8
9 <body>
10 <h1>Alınacaklar</h1>
11 <ul>
```

Şekil 12.2. İlgili ekran görüntüsü

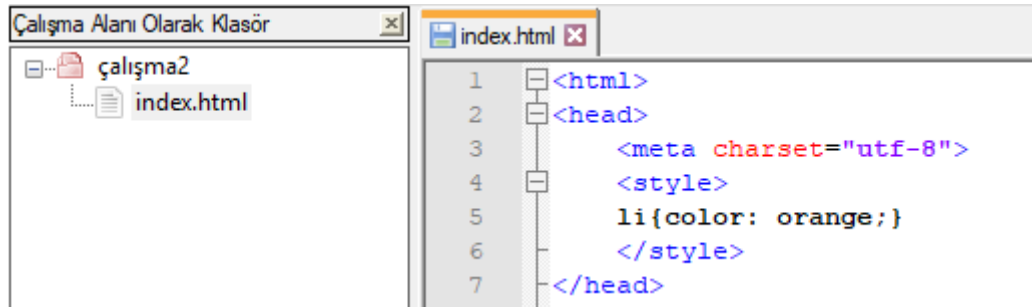
Alınacaklar

- elma
- armut
- ayva
- limon

Şekil 12.3. İlgili ekran görüntüsü

Fakat hala listenin üçüncü elemanın rengini değiştiremedik!

Öncelikle birkaç yol deneyelim. Örneğin; Şekil 12.4.'te görülen kod satırını ekleyelim. Ancak; bu, Şekil 12.5.'ten de tahmin edildiği üzere bütün liste elemanlarını etkileyecektir.


```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     li{color: orange;}
6   </style>
7 </head>
```

Şekil 12.4. İlgili ekran görüntüsü

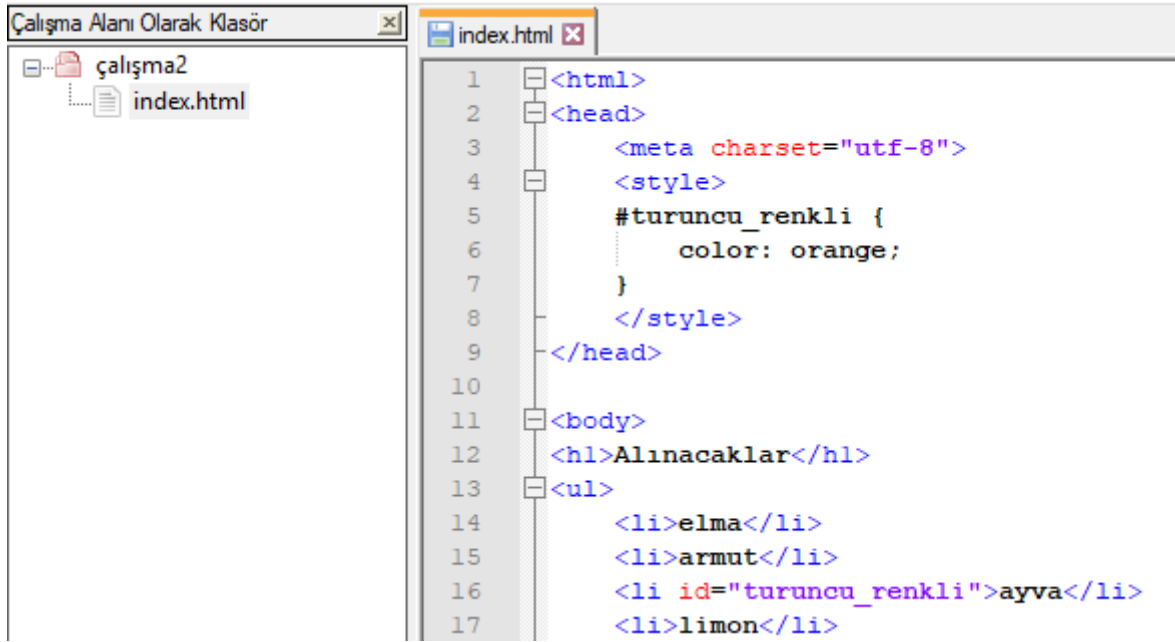
Alınacaklar

- elma
- armut
- ayva
- limon

Şekil 12.5. İlgili ekran görüntüsü

Burada listenin üçüncü elemanını gösterecek bir yönteme ihtiyaç duyuyoruz. Bunun için basitten zora doğru üç yöntem göstereceğiz.

İlk yöntem bir tanımlayıcı (identifier) kullanmak olacaktır. Bunun için etkilemek istediğimiz elemana gidip bir id (identifier kısaltması) tanımlayacağız. Bunun için Şekil 12.6.'da görüldüğü gibi ilgili liste elemanına gidip id'sini "turuncu_renkli" olarak tanımlayalım. Bu sefer **style** tegi içerisine etkilemek istediğimiz elemanı önüne "#" sembolü getirerek etkilemek istediğimiz özelliğine ilgili değeri atayalım. İlgili kodun çıktısı Şekil 12.7.'de verilmiştir.


```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     #turuncu_renkli {
6       color: orange;
7     }
8   </style>
9 </head>
10
11 <body>
12 <h1>Alınacaklar</h1>
13 <ul>
14   <li>elma</li>
15   <li>armut</li>
16   <li id="turuncu_renkli">ayva</li>
17   <li>limon</li>
```

Şekil 12.6. İlgili ekran görüntüsü

Alınacaklar

- elma
- armut
- ayva
- limon

Şekil 12.7. İlgili ekran görüntüsü

Burada başka bir elemanın **id**'sini de "turuncu_renkli" yaparsak o eleman da turuncu renkli görüntülenecektir. Ancak bu **id** için istenilen bir kullanım değildir. Çünkü; her eleman için spesifik bir **id** olması doğru bir pratiktir. **id** bir elemanı spesifik olarak hedef göstermek için kullanılır, grup elemanlarını hedef göstermek için kullanılmaz. Ayrıca **id** gerekmedikçe kullanılmamalıdır. Yani her elemana bir **id** bulmak zorunda değiliz. Sadece bir elemanı spesifik olarak etkilememiz gerektiğinde **id** kullanabiliriz. Grup elemanlarını hedef göstermek için ise **class** kullanılır. İkisi arasındaki temel fark **id**'nin tek bir elemanı etkilemek için kullanılmasına rağmen **class**'ın bir grup elemanı etkilemek için kullanılmasıdır. Örneğin; web sitesindeki bir grup düğmeyi (button) etkilemek için **class** kullanılabilir. Web sayfamızda 1 ve 3 numaralı liste elemanı renklerini yeşil yapalım. **id** kelimesi yerine **class** kelimesini koyalım. Yine **head** teği içerisine "#" işareti yerine "." işaretini koyarak **id** için tekrarladığımız işlemi Şekil 12.8.'den görüldüğü üzere **class** için tekrarlayalım. İlgili kodun çıktısı Şekil 12.9.'da verilmiştir.


```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     .yesil_renkli {
6       color: green;
7     }
8   </style>
9 </head>
10
11 <body>
12 <h1>Alınacaklar</h1>
13 <ul>
14   <li class="yesil_renkli">elma</li>
15   <li>armut</li>
16   <li class="yesil_renkli">ayva</li>
17   <li>limon</li>
```

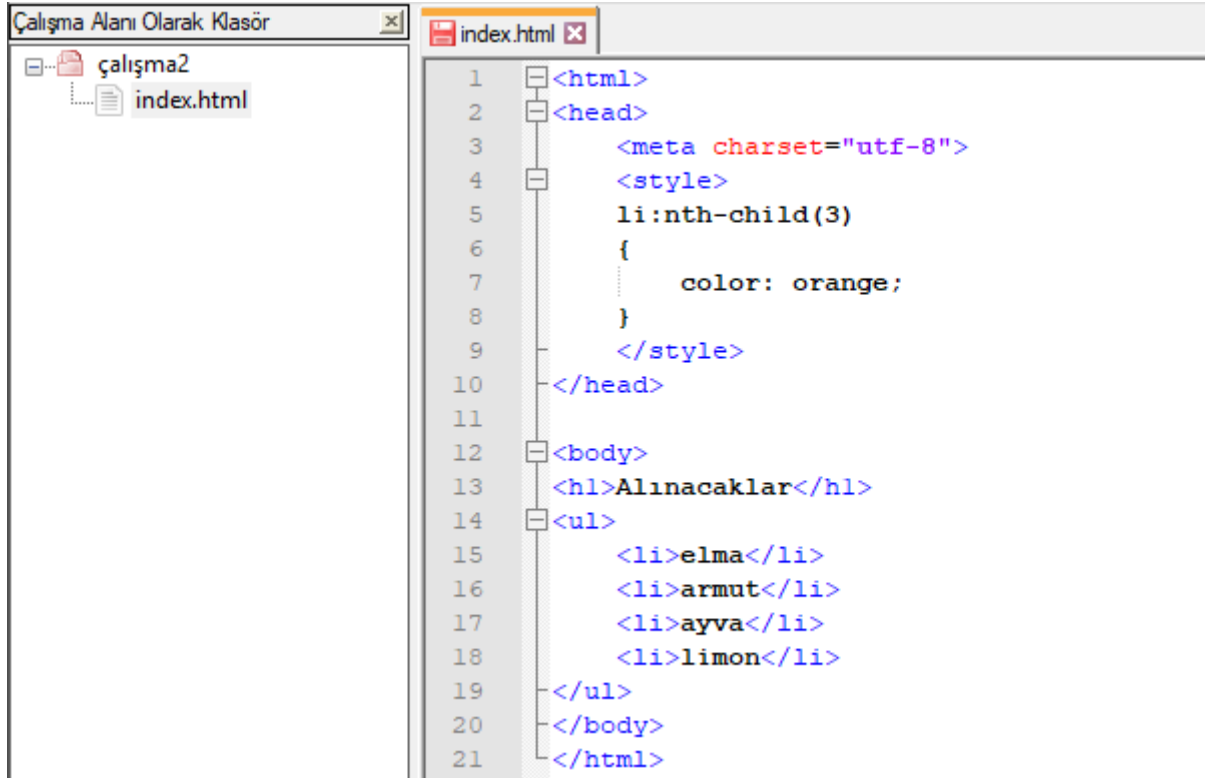
Şekil 12.8. İlgili ekran görüntüsü

Alınacaklar

- elma
- armut
- ayva
- limon

Şekil 12.9. İlgili ekran görüntüsü

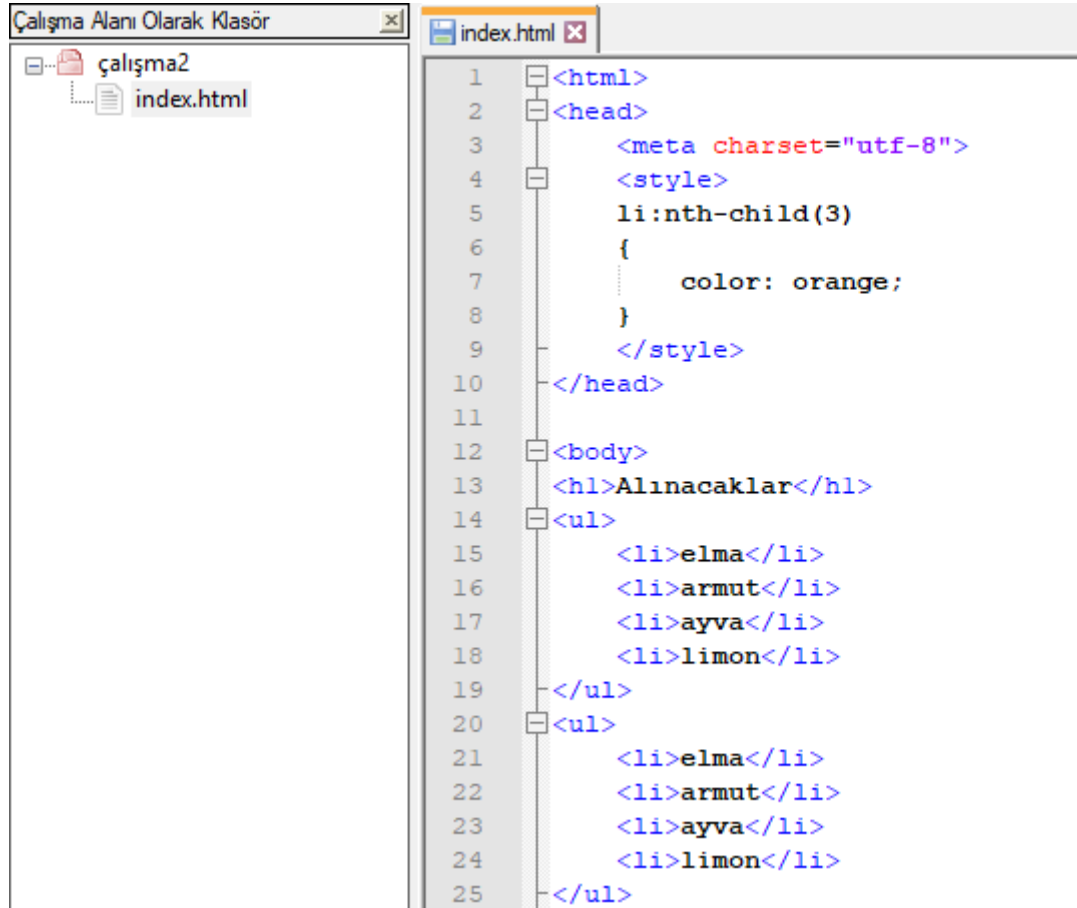
id kullanmadan herhangi bir elemanı işaretleme şansı varsa bu seçenekler değerlendirilmelidir. Örneğin; Şekil 12.10.'dan görüleceği üzere ilgili gruba ait kaçınıcı elemanı kullanacaksak **style** teği içerisinde belirtebiliriz.


```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     li:nth-child(3)
6     {
7       color: orange;
8     }
9   </style>
10 </head>
11
12 <body>
13 <h1>Alınacaklar</h1>
14 <ul>
15   <li>elma</li>
16   <li>armut</li>
17   <li>ayva</li>
18   <li>limon</li>
19 </ul>
20 </body>
21 </html>
```

Şekil 12.10. İlgili ekran görüntüsü

Şekil 12.11.'den görüldüğü gibi aynı liste tekrar edilirse 2. listenin de 3. elemanı da Şekil 12.12.'den görüldüğü üzere turuncu renkli olacaktır.


```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     li:nth-child(3)
6     {
7       color: orange;
8     }
9   </style>
10 </head>
11
12 <body>
13 <h1>Alınacaklar</h1>
14 <ul>
15   <li>elma</li>
16   <li>armut</li>
17   <li>ayva</li>
18   <li>limon</li>
19 </ul>
20 <ul>
21   <li>elma</li>
22   <li>armut</li>
23   <li>ayva</li>
24   <li>limon</li>
25 </ul>
```

Şekil 12.11. İlgili ekran görüntüsü

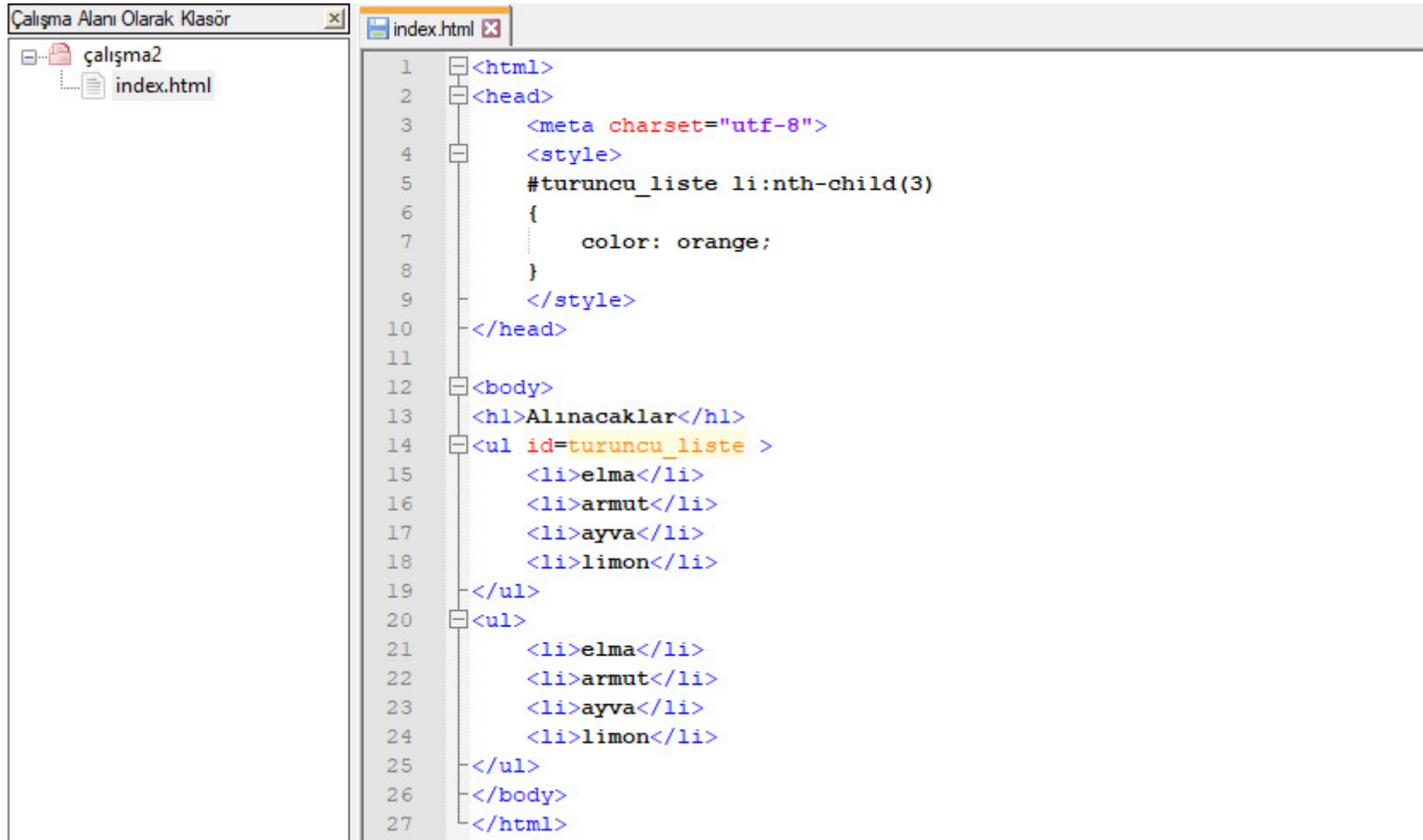
Alınacaklar

- elma
 - armut
 - ayva
 - limon
-
- elma
 - armut
 - ayva
 - limon

Şekil 12.12. İlgili ekran görüntüsü

Peki aynı liste tekrar edilse dahi biz o listelerden sadece birine ait elemanın ya da elemanların rengini değiştirmek istiyorsak!

Bu Şekil 12.13.'ten görüldüğü üzere ilk listeye bir **id** değeri atanarak ve sonrasında **style** teği içerisinde ilgili listeye ait kaçınıcı elemanın özelliği değiştirilmek isteniyorsa belirtilerek yapılabilir. İlgili kodun çıktısı Şekil 12.14.'te verilmiştir.


```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     #turuncu_liste li:nth-child(3)
6     {
7       color: orange;
8     }
9   </style>
10 </head>
11
12 <body>
13 <h1>Alınacaklar</h1>
14 <ul id=turuncu_liste >
15   <li>elma</li>
16   <li>armut</li>
17   <li>ayva</li>
18   <li>limon</li>
19 </ul>
20 <ul>
21   <li>elma</li>
22   <li>armut</li>
23   <li>ayva</li>
24   <li>limon</li>
25 </ul>
26 </body>
27 </html>
```

Şekil 12.13. İlgili ekran görüntüsü

Alınacaklar

- elma
 - armut
 - ayva
 - limon
-
- elma
 - armut
 - ayva
 - limon

Şekil 12.14. İlgili ekran görüntüsü

Başka bir yol olarak `id` vermeden ya da sıralı olmayan listeye dokunmadan `style` teği içerisine `ul:first-of-type li:nth-child(3)` kodunu yazabiliriz. Bu kod satırı ilgili tipteki (sıralı olmayan liste) listeyi bul ve bu listenin 3. çocuğunu al anlamına gelmektedir. İlgili kod Şekil 12.15.'te verilmiştir. Bu kodda yine ilk sıralı olmayan listenin 3. elemanını turuncu renkli olarak yazdırmaktadır.

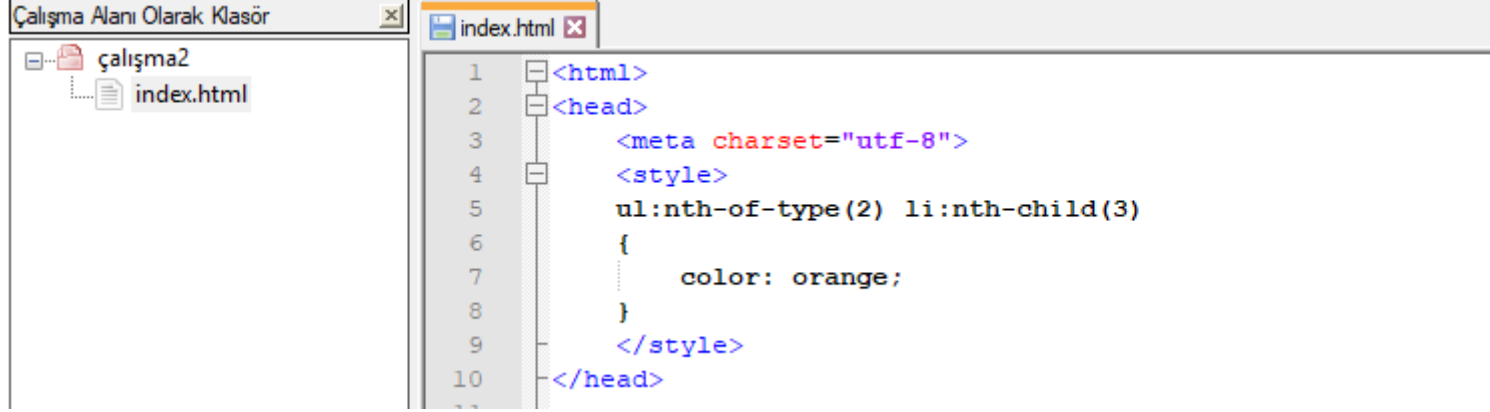
```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     ul:first-of-type li:nth-child(3)
6     {
7       color: orange;
8     }
9   </style>
10 </head>
11
12 <body>
13 <h1>Alınacaklar</h1>
14 <ul>
15   <li>elma</li>
16   <li>armut</li>
17   <li>ayva</li>
18   <li>limon</li>
19 </ul>
20 <ul>
21   <li>elma</li>
22   <li>armut</li>
23   <li>ayva</li>
24   <li>limon</li>
```

Şekil 12.15. İlgili ekran görüntüsü

Peki 2. Sıralı olmayan listenin 3. elemanını turuncu renkli yapmak istiyorsak!

Bu defa `ul:nth-of-type(2) li:nth-child(3)` satırını yazıyoruz. Bu kod satırı 2. Sıralı olmayan listenin 3. çocuğunu işaret etmektedir.

İlgili kod satırı Şekil 12.16.'da verilmiş olup kodun çıktısı Şekil 12.17.'de verilmiştir.


```
1 <html>
2 <head>
3   <meta charset="utf-8">
4   <style>
5     ul:nth-of-type(2) li:nth-child(3)
6     {
7       color: orange;
8     }
9   </style>
10 </head>
```

Şekil 12.16. İlgili ekran görüntüsü

Alnacaklar

- elma
- armut
- ayva
- limon

- elma
- armut
- ayva
- limon

Şekil 12.17. İlgili ekran görüntüsü